

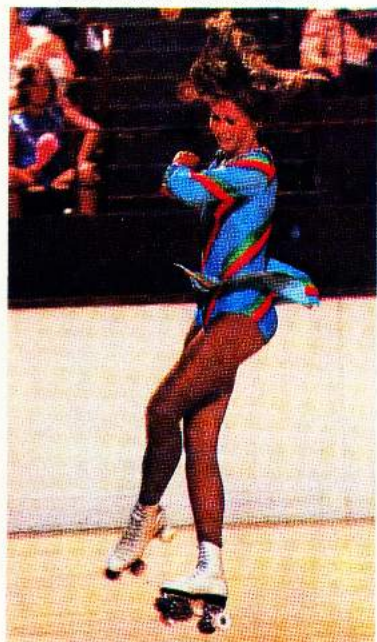

UNIVERZIJADA,
Tókyó, 1967.

jedinaca, uz dodatni kriterij za usklađenost partnera. Parovi izvode i neke elemente specifične za klizanje parova. Natjecanje u plesu na ledu održava se u dva dijela: u obaveznim plesovima i slobodnom plesu. U obaveznom dijelu parovi izvode tri plesa sa zadanim koracima i ritmom, a svaki se ples ocjenjuje posebno. Nakon toga pleše se četvrti, obavezni ples s originalnim koracima po zadanom ritmu. Za taj dio natjecanja daju se dvije ocjene — za kompoziciju i za izvedbu. U slobodnom plesu daju se ocjene za tehn. vrijednost i umjetnički dojam. Na ISU prvenstvima svaka zemlja može nastupiti u pojedinim disciplinama samo sa po jednim pojedincem, pojedinkom, sp. parom i plesnim parom. Nac. savezi čiji su predstavnici u prethodnom istoimenom ISU prvenstvu imali natjecatelje među prvih 10, imaju pravo uputiti još jednog natjecatelja u odgovarajuću disciplinu, a natjecatelji koji su zauzeli jedno mjesto među prvih 5, imaju osobno pravo nastupa kao treći natjecatelj svoje zemlje. Na međ. seniorskim natjecanjima mogu nastupiti samo klizači stariji od 12 god., a na ISU seniorskim prvenstvima stariji od 14, odn. 12 god., ako su na prethodnom omla-

dinskom PS bili među prvom trojicom. Na omladinskim ISU natjecanjima mogu nastupiti klizači od 10. do 16. god. (u parovima do 18. god.). Sudački žiri sastavljen je od 3 do 9 bodovnih sudaca, na čelu s vrhovnim sucem i njegovim pomoćnikom. Suci ocjenjuju javno, ocjenama od 0 do 6 bodova (uz upotrebu desetinki bodova). Ocjena 0 = nije klizao, 1 = vrlo loše, 3 = osrednje, 4 = dobro, 5 = vrlo dobro, 6 = odlično, savršeno. Prema pravilniku ISU, nakon svakog dijela natjecanja, za svakog natjecatelja posebno, zbrajaju se ocjene koje je pojedini sudac dao za taj dio. Na osnovi tako dobivenih ocjena sastavljaju se rang-liste natjecatelja kod svakog suca (ocjena mjesta). Natjecatelj zauzima ono mjesto koje je postigao kod većine sudaca. Da bi se dobio odnos vrijednosti pojedinih dijelova natjecanja, dobivene ocjene mjesta množe se odgovarajućim faktorima prema tabeli:

Vrsta natjecanja	%	Faktor
Pojedinci:		
obavezni likovi	30	0,6
kratki sastav	20	0,4
slobodni sastav	50	1
Parovi:		
kratki sastav	35	0,4
slobodni sastav	65	1
Ples na ledu:		
obavezni ples	50	1
slobodni ples	50	1

UMJETNIČKO KOTURALJIKANJE

Umnoški dobiveni za svaki dio natjecanja zbrajaju se i u konačnom rezultatu bolji je onaj natjecatelj s manjim zbrojem tako dobivenih bodova (ocjena mjesta). PS za muškarce održava se od 1896, za žene od 1906, za parove od 1908, za plesne parove od 1952; PE za muškarce se održava od 1891, za žene i parove od 1930, za plesne parove od 1954. Natjecanja za muškarce i žene te za parove su na programu zimskih Ol od 1924 za plesne parove od 1976. Brigu nad razvojem u.k. kod nas vodi Savez klizačkih i koturaljačkih sportova Jugoslavije, a u svijetu ISU.

umjetničko koturaljikanje, sp. grana u kojoj natjecatelji na koturaljkama izvode likove, skokove i dr.; natjecanja se održavaju u tri zasebne discipline: pojedinačno (odvojeno za muškarce i žene), u parovima i plesnim parovima. Igralište (pista) za koturaljikanje ima gornji sloj od fino obrađenog betona, od pločica od umjetne mase ili od neobrađenog parketa; najmanje dozvoljene dimenzije pis-

te su 20 m x 40 m. Koturaljka se sastoji od metalne ploče na čijem su donjem dijelu u visini prstiju i pete, na osovinama pričvršćena dva para kotačića. Kotačići su šir. 3,8 cm i u promjeru 5,7 cm, izrađeni su od tvrde gume, umjetne mase ili drva a svaki kotačić ima dva kuglična ležaja. Na prednjem dijelu koturaljke s donje strane je veliki gumeni čep (štoper) koji služi boljem odrazu pri skokovima te lakšem zaustavljanju i izvođenju pojedinih likova i pirueta. Pojedinci se natječu u obaveznim likovima te u kratkom i završnom sastavu. Kod izvođenja obaveznih likova natjecatelj nastoji koturalikom slijediti trag iscrtan na pisti. Svaki od četiri obavezna lika ocjenjuje se posebno. Kratki i završni sastav su dio natjecanja pojedinaca i cjelovito natjecanje parova. Uz glazbu se izvode poskoci, skokovi, ukrasni elementi i sl. Kratki sastav traje 2 min, a završni sastav za žene 4 min, a za muškarce 6 min. Kratki sastav se ocjenjuje jednom ocjenom, a u završnom sastavu se A ocjena dodjeljuje za sadržaj, a B za izvedbu. U natjecanju plesnih parova izvode se 4 obavezna plesa i jedan slobodni. Svaki obavezni ples ocjenjuje se posebnom ocjenom, a za slobodni se ocjenom A vrednuje teškoća i originalnost, a ocjenom B izvedba. Ocjene su od 0 do 6 (uz upotrebu desetinki bodova). Ocjene pojedinih sudaca se zbrajaju za svakog natjecatelja, s tim da se ocjene za slobodni i završni sastav množe sa 3. Na taj se način dobiva odnos vrijednosti pojedinih dijelova natjecanja, koji je kod pojedinaca 2:1:3, a kod parova 1:3. Kod plesnih parova, dvije ocjene za slobodni ples množe se sa 2, s obzirom da je jednak omjer između obaveznih plesova i slobodnog plesa. Sudački žiri ima 5—9 članova; u konačnom poretku natjecatelj zauzima mjesto koje je dobio na rang-listi redoslijeda kod većine sudaca. PE je prvi put održano 1937 a od 1947 se umjesto PE svake druge godine održavaju PS. Brigu za u.k. kod nas vodi Savez klizačkih i koturaljačkih sportova Jugoslavije, a u svijetu Federation Internationale de Roller Skating (FIRS), osn. 1927. U Evropi je 1976 osn. Confédération Européenne de Roller Skating (CERS).

umjetno penjanje, posebna alpinistička vještina, uspon u stijeni koji nije moguć bez penjačkog pribora (klin, už, stremen), pri čemu pribor ne služi samo za osiguranje kao pri slobodnom penjanju, nego i kao oprimak i nogostup. Zahtijeva posebnu izobrazbu, a svrha mu je svladavanje vrlo teških smjerova u stijeni.

Umjetnost i sport, novine, tjednik izlazio u Osijeku 1927; podnaslov: Revija za umjetničke i sportske probleme. Urednik: Ivan Flod. Objavljena su tri br.

umor, stanje iscrpljenosti, bezvoljnosti, slabe motivacije i smanjene radne sposobnosti; uvjetovano biokemijskom ili fizikalnokemijskom neravnotežom u mišićima i živčanim strukturama zbog nagomilavanja otpadnih tvari u organizmu, nedostatka kisika ili iscrpljenja goriva. Postoji nekoliko vrsta u.: mentalni, fizički, emocionalni. Fiz. ili mišićni u. razlikuje se po količini mišićne mase koja je bila uključena u rad: do 1/3 mišićne mase — lokalni u., od 1/3 do 2/3 mišića — regionalni u. i više od 2/3 mišićne mase — opći u. Javlja se kao posljedica neke dugotrajne aktivnosti. Simptomi u. mogu biti subjektivni i objektivni. Stimulatori za uklanjanje u. svrstani su u farmakološke, psihološke i fiziološke. Sp. rekreacija može biti efikasna fiziološki i psihološki stimulator za otklanjanje u., s tim da se sadržaj tjel. vježbi dozira u odnosu na intenzitet opterećenja organizma pri radu,